

PREDBOŽIČNO RAZVAJANJE ČUTIL NA KRASU

Galerija posnetkov s predbožičnega razvajanja čutil na Krasu v PDF obliki: [1. del \(tukaj\)](#), [2. del \(tu\)](#).

Predhodno splošno sprejeti itinerarij je vsem popotnikom iz družbe LEOSS veleval, da se nekaj minut čez deveto uro, v soboto, 22.12.2007, dobijo na parkirišču družbe v Ljubljani. Sobota vendar ni delovni dan, boste dejali, pa vendar. Je dan za razsvetljevanje duha in obzorja, premlevanje dogodkov preteklega tedna, razvajanja čutov ter dan za potepe in izlete v naravo.

Zabava na avtobusu

Takoj po uvodnem pozdravu se je začelo; »rukice gore«, kdor bi šilce žganja v obliki Jägermeistera ali domače viljamovke (iz dolenjskih hrušk zvaril sodelavec, specialist za področje identificiranja), jabolčni ali pomarančni sok, še tople in zelo okusne mini sirove bureke, rogljičke z marmelado ali brez nje (oboje izvira iz tržnice BTC), doma pečene buhtlje s čokolado (spekla žena enega od sodelavcev iz Razvoja). Za postrežbo sta poskrbela v reditelja preoblečena direktor, ki je delil in točil naštete razvade, in njegov zvesti sodelavec, strokovnjak za označevanje, tokrat zadolžen za razdeljevanje prtičkov ter skrb za red in čistočo na udobnem avtobusu. Po slabi uri vožnje smo prečkali »odprto« mejo z Italijo in še dobre četrť ure kasneje prispeli v Devin.

Grad Devin

Voden ogled Devinskega gradu (Castello di Duino) ([več](#)), pripadajočega parka, teras, notranjih prostorov, v katerih še vedno prebiva princ (Carlo Alessandro), vzpon na enega od stolpov, od koder je viden grajski licej (slika 6), kjer se je leta 1954 princu Raymundu iz plemiške družine Thurn und Taxis (Torre e Tasso) prvič porodila ideja o združení Evropi in skupni zastavi (na sliki 7), o Evropi brez meja in napetosti, o njenih prebivalcih, ki živijo v sožitju drug z drugim, z naravo in duhu kozmopolitanske miselnosti brez etičnih konfliktov. Ta ideja se ob zadnji širitvi Schengena vedno bolj uresničuje. Sredi gradu stoji stolp, s katerega pogled na vzhod seže do Pirana, pred njim do še enega obmorskega gradu - Miramar (Castello di Miramare) ([več](#)), in na Rielkejevo sprehajalno pot, po kateri je v 45 minutah zmerne hoje moč priti do bližnjega Sestjana (Sistiano) ([več](#)). Pred obiskom stolpa smo se po 99 stopnicah spustili v bunker (slika 12), iz katerega se Devinski grad vidi kot mogočna rumeno obarvana trdnjava na pečini (slika 4). Pogled s stolpa proti zahodu se konča ob izlivu reke Soče (Isonzo) ter industrijsko orientiranem Tržiču (Monfalcone). Prijazni lokalni vodič nam je v brezhibni slovenščini nizal imena in zgodbe izjemnih ljudi, ki so se skozi zgodovino te razsvetljene utrdbe izmenjevali na privatnem posestvu družine Thurn und Taxis, ki je imela – zanimivo – monopol nad pošto službo v Evropi do 20. stoletja oz. zadnjih 450 let. Grad nas zaradi zgodb, predmetov in ljudi, ki so ga obiskovali (Sigmund Freud, Rainer M.

Rielke, Mark Twain, Sisi, družina Gonzaga, direktni potomci Napoleona I., Johan Strauss, Franz Liszt (klavir na sliki 11) idr.), prevzame v trenutku ter sprostí domišljiji pot vsakomur, ki se poskusi vživeti v stare čase. Vodič nam je pripovedoval, kako so iz gulaga reševali carja Aleksandra, kako so s finančno injekcijo Siegmunda Freuda le s težavo izvlekli iz primeža nacistov ter kako se je ta nato oddolžil svojim rešiteljem. Devinski grad je znan tudi po zgodbi o beli dami, za katero legenda pravi, da jo je eden od vladarjev pahníl s pečine pod vrtovi v morje, kjer je okamenela in se še danes v jasnih nočeh prikazuje na gladini. Legendo opeva pesem Lepa Vida ([več](#)).

Pršutarna Kobjeglava

Takoj nas je premamil prijeten vonj, skláden s pokrajino (obrezovanja trte (slika 13) in dolgoletno tradícijsko zorenja pršuta - na kavljih visečih opojnih na kraški burji sušéih svinjskih nog - slastnih pršutov, ki smo jih poskušali v kombinaciji domačega kruha, napojenega s teranovim likerjem in žličko oljčnega olja. Za vegetarijance so namesto pršuta pripravili mlečne izdelke drobnice. Ob kozarčku terana in kraljevi vodi se je jed še bolj prilegla. Ob zaključku obiska še kava (macchiato). Mimogrede, Devin nas je tako zelo prevzel, da smo od tam le s težavo odšli, zato zamudili voden ogled pršutarne in se namesto tega takoj predali uživanju pršuta iz prve roke - Kobjeglava je kraljestvo pršuta ([več](#)).

Štanjel

Voden ogled po Štanjelu ([več](#)) smo pričeli z nizanjem zgodovinskih dejstev o nastanku in življenju v tej čudoviti kraški vasici. Nadaljevali z obiskom galerije, v kateri so razstavljene umetnine Lojzeta Spacala, ki jih lahko vsakdo interpretira po svoje. Primer: Spacalova grafika (na sliki 20), katere naslov je »Pesniški prostor«, Dr. Damjanu, vodji LEOSS-ovega servisa ([več](#)), predstavlja test Zebrine tiskalne glave ([več](#)). Če Spacalovo grafiko primerjamo s posnetkom dejanskih testiranj termalnih glav, opazimo, da je tovrstna interpretacija na mestu (slika 21). Po obisku galerije in poznogotske cerkve sv. Danijela, katere zvonik predstavlja škofovsko pokrivalo (slika 16), smo postopali po vaškem trgu z javnim vodnjakom, odkrivali čare spodnjega (za živali in orodje) in zgornjega dela kraške hiše (kuhinja s kuriščem), narejene izključno iz kamna (tudi žlebovi so iz skrilavcev). Vzpon na ostanke rimskega razglednega stolpa nenadejano prikaže vso okoliško pokrajino, kar so pred Rimljani s pridom izkoriščali tudi Habsburžani v času Beneških vojn in turških vpádov, ko so v Štanjelu prebivali grofje Cobenzli. Pod stolpom zagledamo pristno romantiko - Ferrarijev vrt z ledenico, bazenom, beneškim mostičkom in otočkom. Ferrarijev vrt sodi danes med najbolj priljubljene kraje za poročne ceremonije oziroma izrekanje usodnega »da«. V času med obema svetovnima vojnama je Štanjelu dal poseben arhitekturni in razvojni pomen arhitekt in urbanist Maks Fabiani iz Kobdilja; Fabianijeva pot ([več](#)).

Kulinarični užitki na domačiji v Šepuljah

Za zaključek toplega sončnega dneva na Krasu, »ekskurzije za vsa čutila«, se prileže večerja v Šepuljah ([več](#)). Tam so po uvodnem pokušanju teranovega likerja v kombinaciji z govejim, sirovim ali tuninim carpaciom začele teči klasične debate o izvoru imena teran (ta rano – zgodnje vino ali terra rossa, kar zagovarjajo Italijani), o poimenovanju krajev Tomaj in Dutovlje (kraja se držita povsem skupaj, pri čemer naj bi Tomaj izviral iz »to (je) moje«, Dutovlje pa iz »do tu (je) tvoje«), o nazadnje prebranih knjigah, itd. Naslednji hod je razkril joto ali gobovo juho iz jurčkov, sledili so njoki z orehi v sirovi omaki, za četrto predjed pa smo imeli rezance z jurčki. V kombinaciji s teranom je zelo teknila tudi glavna jed – govedina ali pečena zelenjava ter lazanja z oljkami in teranom. Poobedek: hruška v teranovem likerju in sirov štrukelj z orehi. Kulinarični užitki so se vili okrog štiri ure vse do 21h, ko je bilo večerje ob uživanju tradicionalnega sorbeta konec. Skupinska fotografija (slika 22) in epilog z zabavo na avtobusu.

Namesto zaključka

Ob takih druženjih in popotovanjih, pa če gre za privatna ali poslovna, smo si zaposleni v LEOSS-u enotni, da je naše sodelovanje nekaj najlepšega, kar se nam je v življenju zgodilo. Ekskurzija je uspela v celoti in LEOSS-ovci smo potihoma že premlevali, kam jo mahniti v prihodnjem letu. Bo to Prekmurje ali Dolenjska. Vsekakor bomo obiskali kraje v Sloveniji ali pokrajino zunaj njenih meja, na kateri živi avtohtona slovenska narodna skupnost. Neodvisno od destinacije že zdaj vemo, da bomo šli tja po cesti in v odlični družbi sodelavcev ter boljših polovic. Čestitke ekipi, da je pripravila program, ki se je mnogim med nami vtisnil v spomin za vse življenje.

Sorodne teme

Predbožično razvajanje čutil na Krasu ([več](#)), Jadranje 2007 ([več](#)), Obisk strokovnega IKT sejma CeBIT (Hannover) 2007 ([več](#)), Jadranje 2006 ([več](#)), Zagrebški velesejem Info 2005 ([več](#)).

Avtorji objavljenih fotografij so Janez Erjavec, Robert Sušnik in Janko Hodža, širši izbor je dosegljiv v Galeriji posnetkov s predbožičnega razvajanja čutil na Krasu v PDF obliki: [1. del \(tukaj\)](#), [2. del \(tu\)](#).